

Olje og Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Sendt pr epost til postmottak@oed.dep.no

Deres ref. 19/511- med dato 01.04.2019

Vår ref.: Arne Jakobsen

Vår dato: 26.09.2019

Hørings svar fra KS Bedrift til OED/NVEs forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land.

KS Bedrift er arbeidsgiver- og interesseorganisasjon for rundt 500 lokalt og regionalt eide bedrifter. Flesteparten av disse selskapene er i offentlig eie. KS Bedrift har næringspolitisk virksomhet for bransjeområdene energi, avfall, havner og brann- og redning. Energibedriftene i KS Bedrift er engasjert i hele verdikjeden, med en viss overvekt av nettselskap på distribusjonsnivå.

Innledning

Olje- og energidepartementet publiserte 1. april 2019 et forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land. Departementet ønsker innspill til NVEs forslag til nasjonal ramme og til om det bør fastsettes en nasjonal ramme for vindkraft i Norge.

I henhold til høringsbrevet fra departementet følger arbeidet med nasjonal ramme for vindkraft opp omtalen i energimeldingen (Meld. St. 25 (2015-2016)) som Stortinget sluttet seg til våren 2016 (Innst. 401 S (2015-2016)).

NVE har i forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land etablert et grundig kunnskapsgrunnlag om virkninger av vindkraft, dette er ifølge NVE selv den mest omfattende kunnskapsgjennomgangen som har vært gjort av miljø- og samfunns virkninger av vindkraft i Norge.

Oppsummert

KS Bedrift er positive til Norges nasjonale klimamål. Vi mener det bør tilrettelegges for økt fornybar kraftproduksjon og at dette er nødvendig for videre elektrifisering og reduksjon av klimautslipp.

KS Bedrift mener NVEs forslag til nasjonal ramme for vindkraft på land er et omfattende og grundig faktagrunnlag på mange områder. KS Bedrift stiller seg bak NVEs arbeid med å samle kunnskap om konsekvenser om vindkraft og vi mener dette faktagrunnlaget vil bidra til en økt kvalitet i gjennomgangen og vurderingen av fremtidige konsesjonssøknader fra NVE sin side.

KS Bedrift er kritisk til deler av innholdet og metodikken som er benyttet. Spesielt angående manglende samfunnsøkonomiske vurderinger av miljøulempene som vindkraftutbygginger medfører.

Utpeking av «de mest egnede områder for vindkraftutbygging»

I forslaget til nasjonal ramme har NVE pekt ut 13 områder i Norge som «mest egnet for vindkraftutbygging». Denne utpekingen er omfattet av oppdraget NVE har fått fra OED og er i utgangspunktet en logisk og fornuftig tilnærming til en prioritering av lokalisering av fremtidig vindkraftutbygging.

En av flere utfordringer med denne metodikken er derimot at rammebetingelser og forutsetninger for denne utpekingen ikke er statisk. Som et eksempel kan vi nevne den relativt nylig vedtatte videreføringen av 420 kV-ledningen fra Skaidi og østover. Dette vedtaket er gjort etter at forslaget til nasjonal ramme for vindkraft på land ble ferdigstilt, og kan endre grunnlaget for hvordan Øst-Finnmark behandles i vindkraftsammenheng. Og da særlig hvordan området prioriteres i definisjonen «mest egnet område».

Nedprioritering av prosjekt utenfor de utpekte områder kan i en del tilfeller vise seg å være helt ubegrunnet. Ett av flere eksempler vil være vindkraftprosjekt i områder som ikke er utpekt grunnet mangel på nettkapasitet. KS Bedrift mener det er aktuelt å bygge vindparker som en integrert del av store prosjekter og med lokal bruk av kraften. I slike tilfeller er ikke mangel på nettkapasitet et problem.

Kartleggingen av de utpekte områdene er kommunisert på en slik måte at den lokale motstanden i svært mange tilfeller er økt. NVE har i de 13 egnede områdene som er angitt også inkludert ca 1/3 av det samme arealet som de mener ikke er egnet for vindkraft. Denne metodikken er problematisk. En av flere konsekvenser er da at lokalbefolkningen opplever at større områder settes av på kartet som egnede lokaliteter, enn det som er reelt.

KS Bedrift mener derfor at en utpeking av et antall «mest egnede områder» både er til dels misvisende, forvirrende og det har også ført til en rekke lokale negative reaksjoner som kunne vært unngått med en mer gjennomtenkt tilnærming.

Større endringer i utbyggingskonseptet etter tildelt konsesjon

I en del prosjekt har det gått mange år fra konsesjon ble tildelt til utbygging vedtas og endelige detaljplaner er på plass. Som en følge av den tekniske utviklingen, blir det i denne perioden ofte gjort omfattende endringer i prosjektet. Når denne prosessen ikke i tilstrekkelig grad har omfattet nye konsekvensutredninger og lokale høringer, skaper NVE og utbyggerne konflikt som i stor grad kunne vært unngått. Rutiner og prosedyrer som omhandler denne prosessen må strammes inn og endres. Endringer i viktige rammevilkår, som for eksempel nav-høyde, vingespenn og antall turbiner, må bli gjenstand for konsekvensutredning og lokal forankring.

NVE er riktig myndighet for vindkraftkonsesjoner

KS Bedrift mener dagens konsesjonsbehandling, hvor vann- og vindkraftkonsesjoner behandles og vedtas av NVE fungerer etter hensikten. NVEs konsesjonsbehandling er regulert gjennom energiloven og plan- og bygningslovens bestemmelser om konsekvensutredninger, og derigjennom sikres brede høringsrunder og folkemøter for å informere berørte myndigheter og tredjeparter. Fylkene og kommunene innehar i dag ikke den nødvendige kompetansen som er nødvendig for å sikre en nasjonal likebehandling og faglig forsvarlig konsesjonsbehandling. Men som påpekt ovenfor er det imidlertid svakheter og mangler i dagens konsesjonsbehandling.

KS Bedrift mener derfor NVE bør justere saksbehandlingen og regelverket rundt denne, slik at en legger til rette for best mulig lokal forankring og aksept for ønsket utbygging.

Med vennlig hilsen

Asle Strand

Direktør

Arne Jakobsen

Næringspolitisk rådgiver